

études

créoles

cultures
langues
sociétés

Abstre

Lambert Félix Prudent

University of the Antilles

ESPE Academy of Guadeloupe

CRREF (Center for Resource and Research in Education and Training)

Devlopman Literatir Kreol dan Lezantiy

Sa konferans pou dabor evok listwar laparisyon bann premye teks an Kreol dan en sosyete oral, e answit, revin ver lemerzans bann ekriven modern dan bann lannen 1970, ki ti tre angaze dan lekritir kreol, e met odefi lalwa etabli an Franse, an fezan zot lalang vin vekter aktivite artistik. Annefe, sa dernyer tyer 20enm syek ti vwar en gran diversifikasyon dan lekritir kreol – ki ti ouver deba lo sa ki nou ti apenn oze apel en literatir dan son prop drwa. Parey i le ka an Afrik oubyen an Ayti, bann Antiye ek bann Giyane in adopte en sistenm grafik dapre zot letid lengwistik dan zot liniversite, in lans en lansennyman eksploratwar dan zot lekol, e nouri bann mezon edisyon avek lapoezi, bann pyes teat, bann roman e sirtou bann resi ek bann kont, ki ozordi i konstitye korpous prensipal bann liv ki ganny bibliye, vann e aste par en piblik deplizanpli fidel. Pibliye an 1984, Kouté pou tann ! Anthologie de la nouvelle poésie créole i kapab ganny vwar koman pyer fondasyon sa lemerzans literer.

Depi, de santenn liv in ganny bibliye, bann nouvo loter pe ganny entervyou ek lapres e pe siny zot bann travay dan bann libreri, bann pri literer pe kouronn bann lorea, e en laform kritik literer ek evalyasyon in fer son debi : sa in selman kapab ganny fer gras a bann demars elaborasyon program skoler, program rekritman bann ansenyan e bann letid iniversiter ki relye. Si nou ancor oze kestyonn fason ki i ganny reprezante sosyalman, e son sinifikasyon ekonomik e estetik, literatir kreol Antiye i egziste annefe, koman en koleksyon liv ki son lekter pe ogmante. Annou vwar bann modalite son legzistans. Apre en premye resansman bann korpous ki disponib dan bann libreri, dan bann bibliotek e dan bann detabes ek bann sit web spesyalize, nou pou egzamin kestyonn disparite dan bann zanr literer e answit nou pou vin lo reaksyon bann piblik potansyel e bann problematik ki vin avek sikse. Anfen, nou pou egzamin fason ki bann liniversite ek bann akademik i tret sa bann teks literer, tout an gardan antet ki kestyonn lidantite kreol in fer fas ek en pake bouwers, an vi ki nou konteks kiltirel in ganny dominan pandan sa trant dernyen lannen par bann mouvman ki'n ganny apele 'kreolite' ek 'kreolizasyon'.